

Szkolny Program

Profilaktyki

Gimnazjum
w Zespole Szkół w Kwiatonowicach

Opracowany na RP dnia 09.09.2015 r.

Uchwalony do realizacji przez RR dnia 11.09.2015 r.

ZAŁOŻENIA Szkolnego Programu Profilaktyki

- A. Szkolny Program Profilaktyki został opracowany na potrzeby Gimnazjum w Zespole Szkół w Kwiatonowicach po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.
- B. Wywiad środowiskowy przeprowadzony przez nauczycieli i wychowawców wskazał, że SPP powinien obejmować w szczególności działania i środki stosowane w celu zapobiegania agresji, przemocy i uzależnieniom.
- C. W SPP przedstawiono także działania mające na celu zapobieganie takim zachowaniom problemowym jak brak kultury osobistej, wagary, brak zainteresowania nauką, wczesna inicjacja seksualna i znieczulica społeczna.
- D. Działania realizowane w ramach SPP dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.
- E. Osobami kierującymi realizacją SPP jest są wszyscy wychowawcy.
- F. Poszczególne elementy programu (np.: proponowany przez autora sposób realizacji) mogą ulegać modyfikacji.

CELE SPP

- 1. Ochrona uczniów przed zagrożeniami.
- 2. Reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
- 3. Pomoc w rozwijaniu zdolności do samokontroli, samoobserwacji.
- 4. Osłabienie czynników ryzyka przez dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.
- 5. Ukierunkowanie działań młodzieży na pomoc osobom starszym, samotnym i obłożnie chorym.

TREŚCI SPP

- 1. Umiejętność radzenia sobie z własną i cudzą agresją.
- 2. Sposób bronięcia się (odmawiania) przed namowami do używania, próbowania środków uzależniających.
- 3. Istota zakażenia się wirusem HIV, powodującym AIDS.
- 4. Osiągnięcie celów życiowych i zainteresowanie nauką.
- 5. Modelowanie pozytywnych wzorców zachowań.
- 6. Zaangażowanie młodzieży w pomoc wolontarystyczną osobom potrzebującym pomocy z terenu powiatu gorlickiego.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
PRZEMOC, AGRESJA	Nacisk kolegów. Uległość wobec grupy. Niskie poczucie własnej wartości.	Zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z sytuacjami nacisku (przemocy, agresji). Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją. Zwiększenie poczucia własnej wartości i poszanowanie tożsamości własnej i rówieśników. Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. Zwiększenie odpowiedzialności uczniów za swoje czyny w świetle przepisów.	Nauczyć jak rozpoznać naciski ze strony kolegów. Rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy. Dostarczyć uczniom wiedzę na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. Integrować zespoły klasowe. Zwiększyć samoocenę u uczniów. Nauczyć młodzież odpowiedzialności za siebie i innych.	Strategia działań wychowawczych zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem Zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Zajęcia wychowawcze nt. radzenia sobie z emocjami i stresem. Wykorzystanie elementów motywacji w systemie oceniania Nagradzanie uczniów za osiągnięcia i umiejętności.	Wychowawcy Dyrektor Wychowawcy Wychowawcy N-le przedm. Dyrektor szkoły N-le przedm Dyrektor szkoły Wychowawcy

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
NARKOMANIA, ALKOHOL, HIV, AIDS	<p>Moda na branie, palenie i picie, stosowanie dopalaczy. Brak umiejętności zachowań asertywnych. Łatwość dostępu do środków psychoaktywnych. Ryzykowne zachowania powodujące zagrożenia wirusem HIV. Wczesna inicjacja seksualna.</p>	<p>Zapobieganie uzależnieniom. Zmniejszenie motywacji do picia, palenia tytoniu i e-papierosów, narkotyki, dopalacze „brania” w celu osiągnięcia pożądanych stanów emocjonalnych. Zapobiegania ryzykownym zachowaniom. Opóźnienie inicjacji seksualnej.</p>	<p>Dostarczyć uczniom i rodzicom wiedzę na temat konsekwencji „brania”, picia, palenia, stosowania dopalaczy</p> <p>Wzmacniać w uczniach umiejętność odmawiania.</p> <p>Radzenie sobie w sytuacjach trudnych – asertywność.</p> <p>Utrudniać młodzieży dostęp do środków psychoaktywnych.</p> <p>Dostarczyć wiedzę o HIV i AIDS.</p>	<p>Strategia działań wychowawczych zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem Gromadzenie i udostępnianie materiałów nt. profilaktyki uzależnień. Lekcje wych. nt. uzależnień i asertywności. Gazetki informacyjne w klasach. Gazetki informacyjne w holu szkoły. Program antynikotynowy ”Znajdź właściwe rozwiązanie”. Obserwacja uczniów podczas przerw, lekcji, zajęć pozalekcyjnych, dyskotek szkolnych. Nie dopuszczać do przebywania na terenie szkoły osób obcych. Akcje plakatowe oraz konkursy</p> <p>Pogadanki, lekcje wychowawcze</p>	<p>A. Czochór B. Gregorczyk N-le bibliotekarze Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy A. Czochór</p> <p>Wszyscy n-le</p> <p>N-le dyżurni</p> <p>A.Czochór B. Gregorczyk</p> <p>Wychowawcy</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
PROMOWANIE ZDROWIA	Mała aktywność fizyczna. Problemy zdrowotne zwłaszcza z okresem dojrzewania psychicznego i fizycznego.	Uświadomienie uczniom ważności dbania o własne i ciało. Wdrożenie do zachowania codziennej higieny ciała i ubioru. Uświadomienie roli aktywności fizycznej i właściwego odżywiania w życiu każdego człowieka.	Dostarczyć wiedzę o konieczności dbania o higienę osobistą. Utrwalić nawyki dbania o własne zdrowie i podejmowania aktywności fizycznej. Utrwalić wiedzę na temat niekorzystnego wpływu złej diety na zdrowie każdego człowieka.	Pogadanki, filmy, konkursy. Współpraca z rodzicami. Uświadamianie uczniów i rodziców poprzez gazetki informacyjne w klasach i na korytarzach oraz stronie internetowej szkoły. Udział w programie „Trzymaj formę”	Wychowawczy Nauczyciele

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
SLABE WYNIKI W NAUCE, WAGARY	<p>Lenistwo. Niska samoocena uczniów. Problemy wieku dojrzewania. Brak celów życiowych. Poziom absencji. Wagary. Nieciekawe lekcje.</p>	<p>Osiąganie lepszych wyników nauce. Zwiększenie motywacji do nauki. Zwiększenie zdolności i motywacji do osiągnięcia i stanowienia celu. Eliminowanie wagarów.</p>	<p>Upowszechnić aktywizujące metody nauczania. Aktywizować uczniów. Prowadzić kółka zainteresowań, umożliwić zdobycie nowych umiejętności wg potrzeb młodzieży. Prezentować osiągnięcia uczniów Propagowanie zdrowego stylu życia. Ograniczyć rozmiary absencji. Rozpoznać problemy rozwojowe uczniów. Włączanie rodziców do monitorowania absencji uczniów.</p>	<p>Udział nauczycieli w formach doskonalenia zawodowego nt. metod aktywizujących w nauczaniu. Stosowanie metod aktywizujących. Informacja w holu szkoły o zajęciach pozalekcyjnych, czasie trwania, terminie spotkań. Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. Elementy motywacji w systemie oceniania. Konkursy przedmiotowe, czytelnicze i sportowe. Przeгляд Dorobku Artystycznego- wystawa prac, występy uczniów, prezentacja dyplomów i pucharów. Nagrody na koniec roku szkolnego. Monitorowanie absencji uczniów. Kontakt z PPP oraz z rodzicami. Rejestr uczniów z opinią PPP i monitorowanie realizacji zaleceń.</p>	<p>N-le przedm. N-le przedm. N-le prowadz. N-le przedm. N-le przedm. Dyrektor szkoły N-le przedm. Wg. przydz. czynności N-le w-f. Wychowawcy, Dyrektor szkoły Wychowawcy, pedagog. Dyrektor szkoły</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
BEZROBOCIE, UBÓSTWO	Brak umiejętności radzenia sobie z trudami życia. Brak celów życiowych. Znieczulica społeczna.	Ukazanie alternatywnych sposobów organizowania życia. Właściwa orientacja zawodowa, możliwości kształcenia. Postrzeganie ubóstwa, zwiększenie wrażliwości na biedę, Uwrażliwienie na drugiego człowieka.	Wskazać źródła wiedzy na temat alternatywnych sposobów organizowania życia. Dostarczyć wiedzę o możliwościach kształcenia ponadgimnazjalnego. Wskazać źródła wiedzy o możliwościach lokalnego rynku pracy. Dostarczyć wiedzę o własnych zdolnościach, zainteresowaniach i ograniczeniach zdrowotnych przy wyborze dalszego kierunku kształcenia. Ukształtowanie umiejętności zaprezentowania własnej osoby. Angażować do aktywności w pomaganiu ubogim i starszym. Przybliżyć problemy osób niepełnosprawnych, obłożnie chorych, objętych opieką paliatywną i długoterminową. Zachęcić uczniów do częstych kontaktów z tymi osobami oraz uczulić ich na problemy występujące w ich rodzinach i sąsiedztwie.	Informacja o kółkach zainteresowań Spotkanie z osobą posiadającą kilka umiejętności(zawodów). Lekcje wychowawcze – zawodoznawcze. Spotkanie uczniów z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych. Gazetka inf. w klasie. Informator dla kandydatów do szkół. Zajęcia warsztatowe, pogadanki. Spotkania dla klasy III gimnazjum z doradcą zawodowym Poradni PP. Udział w ogłaszanych akcjach charytatywnych np. Góra Grosza, Szlachetna Paczka, Zakrętka. Udział w akcjach wolontarystycznych oraz kontakt z Lokalnym Centrum Wolontariatu. Dyskusje, pogadanki Dyskusja na temat barier architektonicznych i komunikacyjnych” Spotkania dla klasy III gimnazjum z przedstawicielem Poradni PP.	Nauczyciele Wychowawcy Dyrektor Sam. klasowy N-I bibliotekarz Dyrektor wychowawcy pracownik PPP przydz.czynności Nauczyciel sztuki Wychowawcy, Wychowawcy Wychowawca klasy III gimnazjum

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
ŚRODOWISKO SPOLECZNE	Negatywne wzorce w mediach. Niski poziom kultury osobistej. Brak samodyscypliny.	Uczenie krytycznego stosunku do mediów. Podniesienie kultury osobistej uczniów. Szacunek dla norm poprawnego zachowania.	Wskazać zagrożenia i pozytywną rolę środków masowego przekazu. Respektować normy poprawnego zachowania. Zwiększyć częstotliwość kontaktu z domem ucznia sprawiającego kłopoty wychowawcze.	Lekcje j. polskiego, informatyki, historii, WOS, godziny z wychowawcą. Przypominanie uczniom norm poprawnego zachowania Wewnątrzszkolny system oceniania – egzekwowanie ustalonych norm zachowania. Pedagogizacja rodziców: pogadanki, wywiadówki profilaktyczne, indywidualne rozmowy z rodzicami w szkole. Szkolenia wg. propozycji na listach ofert.	N-le przedm. Wychowawcy, n-le przedm. Wszyscy n-le Wych klas wg. potrzeb, Dyrektor

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

W wyniku działań profilaktycznych uczeń potrafi:

- Radzić sobie w sytuacji przemocy, stresu i zagrożenia,
- Być asertywnym,
- Zna konsekwencje zażywania narkotyków, palenia, picia i wpływu używek na własne zdrowie,
- Prowadzić zdrowy styl życia,
- Oceniać swoje możliwości i szanse na dalsze kształcenie.
- Potrafi przełamać uprzedzenia wobec osób potrzebujących pomocy.
- Zaangażować się w bezinteresowne działania związane z wolontariatem.

SPOSOBY REALIZACJI

Treści SPP w większości realizuje się na godzinach wychowawczych i poszczególnych przedmiotach. Można je realizować podczas zajęć pozalekcyjnych, wycieczek i zajęć terenowych. Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu, przeważnie będą to zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, „burze mózgów”.

Formą realizacji będzie też propaganda wizualna, czyli gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, konkursy, wystawy i projekty.

EWALUACJA

Ocenie poddawane są następujące elementy:

- Realizacja programów profilaktycznych
- Realizacja zaleceń zawartych w opiniach PPP
- Realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas
- Pedagogizacja rodziców uczniów na ogólnoszkolnych spotkaniach z Dyrektorem Szkoły.
- Występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych
- Występowanie czynników chroniących: więź z rodzicami, opieka dorosłych, zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza, praktyki religijne, zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm, konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.
- Udział uczniów w akcjach szkolnego klubu wolontariatu.

Oceny efektów realizacji SPP, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń RP – podsumowujących pracę na koniec roku szkolnego.

Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach wewnątrzszkolnego mierzenia jakości pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy, scenariusze, dezyderaty, wykresy.

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ

1. Asertywność – sposób na agresję: Biblioteka w Szkole, 10/2001.
2. Projekt przeciwdziałania agresji i przemocy: BwSz, 4/2001.
3. Świat bez uzależnień byłby lepszy: BwSz, 9/2001.
4. Istota uzależnień od alkoholu: BwSz, 9/2002.
5. Promocja zdrowego stylu życia: BwSz, 4/2002.
6. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym. Model postępowania biblioterapeutycznego: BwSz, 9/1998.
7. Listy do uczniów i rodziców w sprawie uzależnień: BwSz, 9/1996.
8. Czy znasz zasady savoir-vivre'u?: BwSz, 4/2001.
9. I ty możesz zostać św. Mikołajem: BwSz, 11/2001
10. Ludzie, którym ufam: BwSz, 9/2001.
11. W czym tkwi piękno i radość przyjaźni: BwSz, 10/2002.
12. Wolontariat – służba na rzecz innych: BwSz, 12/2002.
13. Wolontariat Młodzieżowy. Program wychowawczy: BwSz, 12/2002.
14. Sąd nad mediami: BwSz, 1/2001.
15. Piękne kłamstwo – o języku reklamy: BwSz, 10/1999.
16. Super pamięć – poznajemy efektywne techniki zapamiętywania. Konspekt z zakresu organizacji i techniki pracy umysłowej ucznia: BwSz, 10/2000.
17. Organizacja pracy umysłowej ucznia. Trudności w nauce i szkole: BwSz, 6/1999.
18. Organizacja pracy umysłowej i samokształcenie: BwSz, 4/1997.
19. Przed trudnym wyborem. Zajęcia z orientacji zawodowej: BwSz, 5/1999.
20. Książka – moja Arkadia, kraina szczęścia. Program zajęć pozalekcyjnych profilaktyczno-edukacyjnych: BwSz, 10/2001.

LITERATURA

1. U. Brandys i in.: Gminny Program Wspierająco-Profilaktyczny, Rawicz 2002
2. J. Karmolińska i in.: Budowanie szkolnego programu profilaktyki, Leszno 2002
3. Z. B. Gaś – Profilaktyka w szkole WSiP 2006
4. Hauk D.: Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy z młodzieżą.- Kielce : Jedność, 2002
5. Profilaktyka i wspomaganie pedagogiczne rodziny. Pod red. Albański L. Jelenia Góra Wyd. KK-PWSZ.IP, 2001
6. Simm M., Węgrzyn-Jonek E.: Budowanie szkolnego programu profilaktyki.- Kraków: Rubikon, 2002
7. Biblioteka w Szkole